

לדופקי בתשובה

בס"ד
עשיק פ'ר בלק
שנת תשי"ע לפ"ק
שנה ח'
[כל הזכויות שבויות]

הערות האורות יתקבלו בתשרי
אל העורך הר"ר שלמה זרד קליין
מס' הפקס' 00442071836956
07727197313 הפלאפון
המירל: חברת "יגיל תורה"
שי"ר בימ"ד דחסידי בעלזא
קי"ל (ד.ר) לונדון י"ד
בגשיות: כ"ק מרן אומ"ר שליט"א

שאלה. (א) ספר שכתובות בו אותיות על צידי הדפים האם מותר לפתחם בשבת.

(ב) דף שנקרע מסידור או מספר וכדומה, האם מותר לקרב את חלקי הדף זה לזה כדי שיוכל לקרוא את הכתוב.

וכן נמצא לפעמים בדפי הספר שנקמט הדף בשעת הדפסה ועי"ז נדפס אותו הדף לחצאין כפי מה שהי' נקמט הדף אז, וכשמסדרין ומתקנין הקונט' והדפי'ן לאחר הדפסה ומשוין אותו הקמטין ונמצא חלק אותו המקום וכשרוצין ללמוד שם צריכין לחזור ולסדר אותו מקצת הדף כמו שהי' נקמט במקומו בשעת הדפסה ולהשוותו ולצרפו לאותן האותיות מהתיבות השייכים להם

תשובה. [א]. לענין ספר שכתוב בצידיה אותיות - נחלקו הפוסקים בזה, והמנהג להקל. אולם אם יש לו ספר אחר לא ישתמש בספר זה.

[ב]. ולענין דף שנקרע, אין לקרב את חלקי הדף כדי שיוכל לקרוא את הכתוב, אולם אם אינו מקרב את חלקי הדף לגמרי אלא משאיר ביניהם ריוח הניכר הרי זה מותר. וכן הדין בכל זה לענין דף שנקמט בעת ההדפסה הנ"ל.

[ג]. פתח ספר ואח"כ הבחין שיש שם אותיות בצידי הדפים או שיש שם דף קרוע, אם מותר לטגור הספר עי' בפנים התשובה בסופו.]

מחלוקת הפוסקים בדין ספר שכתובות בו אותיות בצידי הדפים הפוסקים נחלקו בדין ספר שכתובות בו אותיות ע"ג צידי הדפים: דעת הרמ"א בתשובה סי' קי"ט והט"ז אור"ח סי' ש"מ סק"ב והפרישה סי' ש"מ וכנה"ג ומהר"ש הלוי המובהק בכנה"ג, להתיר לפתוח את הפטר ולטגורו אף שבעת פתיחת הספר מתרחקים חלקי האות זה מזה ואין צורת האות נראית, ובשעת סגירת הספר חוזרת האות ונראית.

ומאידך הלבוש כתוב דחושש הוא מחטאת, והסכים לו בספר הזכרונות למהר"ש אבן, וכן המג"א בסי' ש"מ אסור וכ"כ המאמ"ר.

ולמעשה, כתוב הכנה"ג דהמנהג להתיר, והשו"ע הרב הביא את ב' הדיעות וסיים ג"כ דהמנהג להתיר. והמשנ"ב אחר שהביא המחלוקת בזה כתוב ג"כ דהמנהג להתיר, אכן כתוב בשם הח"א דאם יש לו ספר אחר נכון להחמיר. וכן דעת החו"א (בסי' ס"א) דראוי להחמיר בזה.

ונבאר בקיצור נמרץ את סברות המקילים והמחמירים בזה

סברות המקילים בזה

בשו"ת הרמ"א מבואר דעיקר טעם ההיתר הוא משום דקירוב חלקי האות זה לזה או ריחוקם זה מזה אינו נחשב כתיבה או מחיקה משום שהאות קיימת כל הזמן ומחוסר קריבה לאו כמחוסר מעשה דמי. ולמד הרמ"א יסוד זה מהא דמבואר בגמ' שבת דף קד ע"ב דאם כתב אות אחת בטבריה ואת אחת בציפורי חייב, שמחוסר קריבה לאו כמחוסר מעשה דמי, וא"כ מסתבר דמי שקירב את ב' האותיות האלו זו לזו לא עשה מלאכה כלל. וסובר הרמ"א דאין לחלק כלל בין קירוב ב' אותיות לבין קירוב חלקי אות זה לזה, דס"ל דלענין מלאכת כותב בשבת שאינו חייב אלא בב' אותיות, כל אות אינה אלא חלק מהמלאכה, ולכן אין נפק"מ בין מקרב את אחת לחברתה לבין מקרב חלקי אות זה לזה.

ועוד חיוק הרמ"א סברא זו דמכיון שהספר עומד לכך להיות נפתח ונסגר תדיר, נמצא שכאשר פתח את הספר וריחק את חלקי האותיות זה מזה אין זו מלאכה, דהרי ריחוק זה עומד לחזור ולהתקרב, וכן איפכא כאשר סגר את הספר וקירב את חלקי האותיות זה לזה אין זו כתיב כיון שהספר עומד לחזור ולהפתח.

והפרישה כתוב מטעם סברא זו לחוד להתיר דהוי כדלת שאין בפתיחתה וסגירתה איסור בונה כלל, והעתיקו המשנ"ב. וראה מה שהעיר ע"ז החו"א (סי' ס"א סק"ב).

והרמ"א והט"ז כתבו בתוך דבריהם חיווק נוסף להתיר דהרי אינו מתכוין בכלל לקרב ולרחק את האותיות, ובצירוף שמעשה קריבה לאו כלום, התירו כן להלכה למעשה.

סברות האוסרים - ודיעות המחלקים בין חצי אות לאות שלם אמנם דעת הלבוש והמג"א והחו"א לאסור לפתוח הספר שכתובות עליה אותיות, ולא ס"ל כלל את סברת הרמ"א והט"ז דקירוב וריחוק לאו מילתא היא.

והאבני נור (סי' ר"י) והמאמר מרדכי כתבו לדחות ראיית הרמ"א והט"ז מהגמ' דאות אחת בטבריה ואת אחת בציפורי, וטענתם היא דאין לדמות כלל קירוב ב' אותיות זו לזו לקירוב ב' חצאי אות, דקירוב ב' אותיות אינו מלאכה כלל כיון שכל אות בפני עצמה כבר כתובה, אך קירוב ב' חצאי אותיות זה לזה יוצר את עצם צורת האות, לכן כתבו לאסור ריחוק חלקי האות זה מזה מטעם איסור מחיקה. וכנראה שזו היתה גם הכרעת המ"ב שכשמבאר את המנהג להקל בפתיחת הספר מביא רק את הטעם הראשון של הרמ"א שדומה לדלת.

ולמעשה כבר כתבנו שהרב והמשנ"ב כתבו שהמנהג להקל, אלא שהמשנ"ב כתב דלכתחילה יש להחמיר בזה, אם יש לו ספר אחר.

קירוב חלקי דפים זה לזה

ועתה יש לדון בדין דף קרוב שבספר שרוצה לקרוב לספר כדי שיוכל לקרוא מה שכתוב בה, ועי' שש"כ (פכ"ח אות ג') ושו"ת משנה הלכות (ח"ו סי' פ"ט) שדימוהו ממש לנידון הנ"ל, ועי' גם שו"ת באר משה (ח"ו סי' קכ"ה).

אמנם לכאורה כאן נופל ב' התירים שנאמר לעיל, שהרי הכא הוא מתכוין בחיבורם כדי שיוכל לקרוא בהם, וגם אין עשויים לפתוח ולסגור תדיר דאדרבא דעתו לתבוע אחר השבת.

וכן כתוב בס' שמע ישראל (ח"ב אות ט"ו, ובתשו' סי' נ"א אות ב') [והוא ספר שיצא לאור בשנת תרפ"ד ע"י הרה"ג ר' ישראל חיים סאמעט ז"ל, לעורר בהלכות שנכשלים בזה מחסרון ידיעה] וז"ל: נמצא לפעמים בדפי הספר שנקמט הדף בשעת הדפסה ועי"ז נדפס אותו הדף לחצאין כפי מה שהי' נקמט הדף אז, וכשמסדרין ומתקנין הקונט' והדפי'ן לאחר הדפסה ומשוין אותו הקמטין ונמצא חלק אותו המקום וכשרוצין ללמוד שם צריכין לחזור ולסדר אותו מקצת הדף כמו שהי' נקמט במקומו בשעת הדפסה ולהשוותו ולצרפו לאותן האותיות מהתיבות השייכים להם וכן כשנקרע בספר דף אחד ונפרד חלק א' מחבירו ורוצה ללמוד שם מוכרח ליקח בידיו החתיכות שנקרעו ונפרדו זמ"ז ולקרובם ולצרפן יחד כדי שיוכל לקרות התיבות ודבר זה מצוי גם בסידורים ובמחזורים ובחומשים הנצרך לאדם בשבת או ביו"ט. ונלענ"ד דאסור לעשות כן בשבת דהו"ל כמו כתוב מאחר שבלא עשי' זאת בצירוף הקמטין או הקרעין זל"ז לא הי' יכול ללמוד או לקרות שם דלא הי' שם רק חצאי אותיות והצאי תיבות נפרדין קצת לכאן וקצת לכאן והוא בהקריבן והשוותן לצרף שניהם יחדיו יודבקו מתקן אותן האותיות והתיבות בשבת שיוכל להקרא ונמצא כתיבה תמה וגם כמתקן מנא.

ולכא' נראה דד"ז שבנ"ד הי' תלוי במחלוקת הפוסקים שהביא המג"א בסי' ש"מ סק"ה לענין ספר שכתב על ראשי הדפי'ן אותיות וכו'. ונלענ"ד דהגם שיש שם גם אחרונים שמקילין אמנם י"ל דבנ"ד יש להחמיר ב' טפי מאחר שהרמ"א שם פותח בתשובה תחלה דיש למצוא צד היתר דאיכא למימר הואיל ועמד לפתוח ולנעול אין דרך מחיקה וכתובה בכך ע"ש, ובנ"ד הרי לאו להכי עומד ואדרבה ה"ה רוצה בקיומו שם כך אותו חצי הדף שנקמט או שנקרע ואינו עומד להתפרק ולהנטל משום ואולי אחר השבת מיד ידבקם כך כדי שיתקיים כך ביון שאינו יכול ללמוד שם באותו מקום רק כשמונה כן שוה בצירוף חד לדחברי' כדי שיהיו נהגין זע"ו. וגם לפמ"ש הט"ז הנ"ל דהא אין מתכוין בסגירת הספר שיהי' האותיות מסודרים כו' לפי"ז הלא בנ"ד הוא באמת דבר המתכוין שבכוונה מחבר ומשוה האותיות והתיבות זע"ו.

ולפי הנ"ל י"ל שבנ"ד אפשר שגם המתירין שם אולי היו מחמירין כאן מצד חומרא עכ"פ בפרט דחיוני דגם שם יש מגדולי פוסקים שאוסרין א"כ כ"ש בנ"ד שיש להחמיר וכו', עכ"ד,

וע"ש שמוסיים שהסכים עמו הגה"ג בעל לבושי מרדכי זצ"ל, ותשובתו נדפסה בשו"ת לבושי מרדכי (עד"ח שו"ע-מהר"ד, סי' פ"ו אות ב') וז"ל: וראיתי מ"ש בחכמה ע"ד רמ"א ומג"א בסי' ש"מ בסגירת הספרים ופתיחתן, ובנידון שכתב מעכ"ת גם אני הערתי ושמרתי מאז שלא להפשיט הקמטין דהא בתשו' הרמ"א סי' קי"ט א' מהסניפים דהוה אין מתכוין ובכ"ז ודאי מתכוין, והא איתא בתשובות הרדב"ז ח"צ' דאין לסמוך על בעל התשובה אך ורק אם כל הסניפים שהוכיח בתשובה מסתעפים יחדיו בנדון עלי' דדילמא רק בכל הסניפים דוקא סמך להתיר והביא המח"ש בסי' תנ"ג עיי"ש, עכ"ל.

וכן בשו"ת ויען יוסף (סי' קפ"ד) כתוב להחמיר בזה מאחר שהוא מתכוין, וכן מחמיר בזה בחוט שני (הל' שבת ח"א עמ' קס"ג), ובשו"ת או נדברו (ח"ה סי' י"ח

וחיד' ס' כ"ה), אלא שהויען יוסף מיקל באופן שנקרעו רק בין האותיות ולא באמצע האותיות, והוא כדעת האבנ"ז והמאמ"ר.

האם יש להתיר מטעם העמדה בלי חיבור לא מקרי כתיבה כלל עי' בשו"ת אנ"מ (או"ח סי' קל"ה) שמחדש שהנחת אותיות זה ליד זה בלא לתבסם אינו כתב כלל שאין דבר המחבר ביניהם, ומותר לכתחילה להעמיד שני דפים זה בצד זה. אלא שהוא סותר את עצמו ממש"כ באג"מ (יו"ד ח"ב סי' ע"ה) דאין להתיר קירוב ב' חצאי אות זה לזה אף לדעת הרמ"א והט"ו המתירים.

וגם הגרשו"א זצ"ל (שש"כ פט"ז סכ"ג) נקט כסברא זו שכותב בנידון קירוב חלקי ציור זה בזה, וכתב לחלק בין היכי שהחלקים נאחזים זה בזה דאסור, לבין היכי שאינם נאחזים זה בזה רק מונחים זה ליד זה דשרי.

אולם במגילת ספר (סי' י"ח אות ד') הקשה ע"ו מהמבואר בגמ' דכתב את אחת בטבריה ואת אחת בצפורי נחשב לכתביה הואיל ואינו מחוסר מעשה דקריבה ומוכח שגם אם אינו מחבר את האותיות נחשב לכתב דאם דווקא ע"י חיבורם א"כ עדיין מחוסר מעשה דקריבה. ועי' גם בס' ארוחות שבת (בבירורי הלכה סי' ו') שנתקשה בדבריהם. ולכן לכתחילה בודאי נכון להחמיר בזה ועכ"פ כשיש לו ספר אחר, מאחר שכמה מגדולי הפוסקים כתבו לאסור בשאלתינו לכו"ע, וגם יש בזה עצה דלהלן. ומלבד זה יש להעיר לכאורה על דברי השש"כ שלגבי ציורים הביא את ההיתר של הגרשו"א, ומ"מ לענין דף שנקרע כותב דהוה דומה לספר שכתובות בה אותיות, ובאם יש לו ספר אחר לא ישתמש בה ומאי שנא הא מהא, וכבר הרגיש בזה בקו' שמירת שבת שבסו"ס מגילת ספר.

אם לא יסמיכם ממש אהרדי

נראה פשוט שאם אינו מסמיכם ממש אהרדי, אלא שמקרבן זו אצלו זו עם קצת ריות, אף שע"כ יכול לקרות האותיות, דשפיר דמי שבוה בודאי לא נחשב כתב אף מדרבנן כיון שיש הפסק אויר ביניהם, וכן כותב הרב השואל בשו"ת משנה הלכות (שם) ובשו"ת נשמת שבת (ח"ד סי' ק"ב) ובארוחות שבת (פט"ו סי' י"ב) והוסיפו ששיעור הריחוק של החלקים זה מזה נראה שהדבר תלוי ביחס לגודל האות.

פתח ספר ואח"כ הבחין שיש שם אותיות בצדי הדפים או שיש שם דף שנקרע -

האם יסגור הספר

כתב בחוט שני (שם) שאם פתח ספר ואח"כ הבחין שיש שם דף שנקרע, שנמצא שאם יסגור הספר יסגר הקרע ויתחברו האותיות, דאף למחמירים בכלל זה, מ"מ יש בזה הנידון של פסיק רישא דלא ניהא ליה בתרי דרבנן [אינו דרך כתיבה, וגם אינו מתקיים] כיון שסוגר הספר הרי אין שום תועלת וכשפותח יקרע שוב לכן שרי.

והיותר טוב שאם פתח ספר בשבת ויש בו דף קרוע בגוונא שאין האותיות מחוברות כשהוא פתוח ועי' סגירתו יתחברו האותיות יכנסו בדבר אחר ולא יסגרנו, וכשאי אפשר לכסותו ואז הנידון להשאיר את הספר פתוח כל השבת דאז הוי ביוון לספר, עדיף לסמוך ולהקל ולסגורו בשבת. ועי' גם בארוחות שבת (פט"ו הע' כא).

ובגוונא שראה שכתובות בה אותיות על צידי הדפים [דיש לחלק קצת שהרי כאן ישנו תועלת בסגירתם שיכולים לקרות עתה מה שכתוב על צידי הדפים, אף שיש לדון גם בזה מטעם פסי"ר בתרי דרבנן ודו"ק], כותב בס' 'השו"ק חמד' על מס' שבת הגדמ"ח (עמ' שד"מ) שלא יסגור הספר, דמה שצריך לסגור הוא מטעם ביוון, וכאן יש יותר ביוון בסגירת הספר, וידוע מש"כ הרמב"ם בהל' סנהדרין (פכ"ד ה"י) "שכל המבזה את התורה גופו מחולל על הבריות והמכבד את התורה גופו מכובד על הבריות, ואין כבוד התורה אלא לעשות עפ"י חוקיה ומשפטיה" ע"כ. ועי' בשש"כ (פכ"ח הע' ז).

שאלה. האם כל כלי אכילה צריכין טבילה בברכה.

תשובה.

[א]. כלים אשר משתמשים בה רק להכנת צרכי אכילה אשר טעונים עוד בישול או אפיה לצורך האכילה, אין מברכין על טבילתן.

[ב]. ולכן, כלי לישנה [וכגון הסיר של מותבת של ה' Bosch המיועד להכנת עיסה עבור חלות], מטוחנת בשר שטוחנן בה רק בשר חי, פטיש לרידוד בשר לשניצל, סוגי כלים שעושים בהם צורות שונות לצרכי אפיות עוגות, נפת קמח, כל אלו אין צריכין טבילה בברכה, אלא טובלן בלי ברכה.

[ג]. מקלף אשר משתמשים בה בשוה לקלף תפוחי אדמה חיין וירקות שאפשר לאבלן חי, טובלה בברכה. אולם אם רוב התשמש באותה מטבח

היא לתפוחי אדמה חיין, אף שמשתמשין בה לפעמים גם לקלף שאר ירקות שנאכלין חיין, טובלה בלי ברכה.

[ד]. סיר המיוחד לבישול ביצים בקליפתן, יטבילו בלא ברכה.

כלים המיועד לצורך אכילה שצריכה אחר כך עוד תיקון

בשו"ע יו"ד סי' ק"ב (סעי' ה') סכין של שחיטה או סכין שמפשיטין בו יש מי שאומר שאינו צריך טבילה, הגה ויש חולקין, וטוב לטבולו בלא ברכה וכו', ע"כ. והטעם מבואר במדרכי דלא חשיב כלי סעודה דהא אסור לחתוך בו אפילו צונן, והא דבהמה חויא לאכילה מ"מ עדיין צריכה בישול, עכ"ל. וכן הסכין שמפשיטין בו אינו משמש לאכול בו כמו שהוא עתה כ"כ באו"ה.

ובט"ו (סק"ו) העתיק דברי האו"ה דה"ה ברזל שמתקנין בו קרעפלי"ך בפורים או שמגרדין בו העיסה שבעריבה רק אם מסירין בו השרוף מן הלחם כשמוציאין אותו מהתנור צריך טבילה, ע"כ. ובכולן הטעם דכל שצריך לדבר המשתמש לבישול אין צריך טבילה, עכ"ל הט"ו.

ודעת הש"ך (סק"א) בדעת הרמ"א דכלי שאי אפשר להשתמש בה למאכל אחר אין צריך טבילה כלל, וחולק על הט"ו, אולם הגר"א (סק"ד) כתב על דברי הש"ך דליתא דהא גם סכין של שחיטה אין משתמשים בו לדבר אחר.

ועפ"י כל זה יוצא לנו שכלי המיועד לצורך אכילה שצריכה אחר כך עוד תיקון, וכגון הני דוגמאות שהבאנו למעלה, אין צריכה טבילה בברכה, אלא טובלה בלא ברכה. ומש"כ לענין סיר המיוחד לבישול ביצים בקליפתן, דיטבילו בלא ברכה, כן הביא בס' טבילת כלים (פי"א הע' י') בשם הגרשו"א אויערבאך זצ"ל דמכיון דאין הסיר נוגע במאכל עצמה ורק בקליפת הביצה אין טובלין אותה בברכה. דהנה מצינו בשו"ע (שם סעי' ד') דחצובה שעליה מניחים את סירי הבישול, א"צ טבילה, וכתב הלבוש וערוה"ש (סעי' ל"ב) דכלי סעודה אינם אלא מה שנוגע במאכל עצמו ולא בכלי שבו המאכל, אלא דהכא בבביצה כיון שאת הביצה מביאים כמו שהיא עם הקליפה, אולי חשיב יותר כלי סעודה וצריך טבילה עכ"פ, בלא ברכה, עכתו"ד בתוס' ביאור.

דין נפת קמח, מפצח

כתב בשו"ת מנחת שלמה (מהדו' אוצרות שלמה ח"ב סי' ס"ו אות ט') "מעיקר הדין אין חיוב להטביל נפה של קמח כיון שקמח אינו מתוקן לאכילה רק לאחר בישול ואפיה, ואפי' להרמ"א בס' ק"כ סי' ס"ה שמצריך להטביל סכין של שחיטה בלא ברכה שאני התם שהסכין ממש מתקן בזה שמתיר את גוף הבשר לאכילה ולכן חשיב ככלי סעודה, משא"כ נפה שעל ידה רק מפרידים בין האוכל והפסולת ואינו עושה שום תיקון בגוף הקמח ולכן מסתבר דאין זה חשיב כ"כ בגדר תיקון, אך אעפ"כ ראיתי באחרונים שכתבו שטוב להטביל גם נפה בלא ברכה וכנראה שסוברים דגם זה חשיב קצת ככלי סעודה."

ולענין מפצח אגוזים ושקדים כותב בס' טבילת כלים (עמ' ר"ב) דלכא"ו עפ"י המבואר דכלי שאינו נוגע באוכל אינו טעון טבילה, ואף כלי מצופה אולינן בתר ציפוי, וא"כ אף בזה כיון שאין המפצח נוגע בגוף המאכל אלא בקליפתו לא ליבעי טבילה, אך הביא בשם הגרשו"א אויערבאך זצ"ל דכיון שרגילים להביא אותם לסעודה עם הקליפה שעליהם, הרי זה חשוב כגוף המאכל והמפצח חשיב ממש ככלי סעודה שטעון טבילה עם ברכה, אך אם אינו מפצח בהם אלא אגוזים שאין רגילים להביאם לשולחן עם קליפתן, מטביל בלא ברכה, דבבכ"ג שאין רגילים להביאם לסעודה יחד עם הקליפה, א"ע דאפשר דהואיל והקליפה הו"ל יד ושומר ומקבל טומאה והכשר, אפ"ה יש להסתפק בדבר ומסתבר דאין לברך, עכ"ד. אמנם בקובץ מבית לוי (ח"א) הובא דעת בעל שבט הלוי החולק ע"ז, ולדעתו אין צריך לטבול בכלל, ולכל היותר יטבולו בלי ברכה.

דין מקלף משתמשים בעיקרה רק לתפוא"א וכמה פעמים גם לגור וכיוצ"ב

והנה יל"ע בדין מקלף במטבח אשר רוב השימוש באותה מטבח לקלף תפוחי אדמה חיין אבל משתמשין בה גם לקלף שאר ירקות אשר נאכלין גם חיין אי צריכה טבילה בברכה. וראיתי בס' הכשרות (פ"ד הע' מ"ג) שהביא תשו' בעמ"ס טבילת כלים המובא בשו"ת אבני ישפה (ח"א סי' קמ"ו) דאם אותה מטבח רוב השימוש לתפוא"א טובלה בלא ברכה, אבל אם באותו מידה משמש לפירות וירקות שנאכלין חיין טובלן בברכה.

ומקורו נראה פשוט מדברי הרמ"א והפוסקים בסעי' ח' [ודבריו בס' טבילת כלים עמ' נב]. דהנה כתב האיסור והיתר (מובא בב"י) "סכין קטן של סופרים דחותכין בהם קלפים, אסור לאכול בהם ארעי אם לא טבלם", ועיין גם ברמ"א סעי' ח' דהביא מב"י דאסור לבעלים לאכול בכלי באופן ארעי אע"פ שלקחו לצורך קלפים. אך הפר"ח (בסק"ט) כתב: ולי נראה דאולינן בכלי בתר רוב תשמישו, וכל כלי שאינו מיוחד להשתמש בו מאכל אף שלפעמים רגילים להשתמש בו מאכל אין צריך טבילה, ואף מאן דפליג גבי הגעלה מודה הכא, דהתם שאני שאע"פ הוא כלי שני אם נשתמש בו פעם אחד בכלי ראשון, הרי יש בו בליעה דכלי ראשון, וא"כ אינו בדין שיהא נותר בהגעלה דכלי שני שהרי אמרו כבולעו כך פולטו אבל הכא דל"ש ליימיר הכי, לכ"ע אולינן בתר רוב תשמישו, עכ"ד. ופסק כמותו בבן איש חי (ש"ב פ' מטות אות יא), וכ"כ ביד אפרים שבגליון השו"ע, ופתח תשובה (סק"ו) בשם תשו' שב יעקב, וערוה"ש סעי' מ', ועוד אחרונים המובאים בדרכ"ת (ס"ק מ', מא), וע"ע אריכות מזה בס' טבילת כלים (שם). ועפ"י זה אם משתמשים בכלי זה לשניהם בשוה בודאי צריכה טבילה בברכה, אולם כשרוב תשמישה לדבר שאין צריכה טבילה אוי עפ"י דברי האחרונים הנ"ל אין צריכה טבילה כלל, אולם מכיון דהרמ"א הצריך לטבול (בלא ברכה) לכן יש לחוש לדבריו ולטבול בלא ברכה.